



Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 MVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Deres ref. 202016710	Deres kontaktperson	Vår ref. 20210260	Vår kontaktperson Ingar Jostein Øien	Dato 14.05.2021
-------------------------	---------------------	----------------------	---	--------------------

Høringsuttalelse 202016710 420 kV-ledning Skaidi-Varangerbotn – strekningen forbi Stabbursnes

Vi viser til høringsdokumenter på sak 200904308; 202016710 hvor Statnett SF søker om bygging av 420kV-ledning fra Skaidi-Varangerbotn i Finnmark.

Norsk Ornitologisk Forening har søkt om utsatt høringsfrist for denne søknaden, og vil komme med en fullstendig høringsuttalelse på et senere tidspunkt hvis det innvilges utsatt frist. Vi vil likevel med dette komme med et hørings svar som gjelder den delen av planlagt alternativ linjetrase på strekningen Lakselv-Igeldas med vekt på strekningen som går forbi Stabbursnes eller alternativt krysser Stabbursdalen, ettersom dette er et særdeles viktig område og av stor internasjonal betydning.

Det er i vedlegg 4a Fagrapport KU på naturmangfold beskrevet at det skal legges vekt på å spesielt ivareta hensynet til dverggås i utredning av alternativer og konsekvensvurderinger. Dverggås er en av Norges aller mest utrydningstruede fuglearter. Arten har status som kritisk truet på norsk rødliste og Norge har et forvaltningsansvar i særklasse for denne arten i og med at Norge og Russland er de eneste land i verden med hekkebestand av dverggås og hele den Fennoskandiske (Vest-Europeiske) hekkebestanden hekker i Finnmark. Mer enn 95 % av denne bestanden bruker Valdakmyra ved Stabbursnes som rasteområde i en måned før hekkingen og i en måned etter hekkingen, og hvor hekkeområdet for tilnærmet hele bestanden ligger på Finnmarksvidda i Alta og Porsanger kommuner.

Hvis det lages et luftspenn med 420 kV-linje over Stabbursnes eller lenger inne i Stabbursdalen vil hvert eneste individ av hele denne kritisk truede bestanden bli nødt til å krysse det planlagte ledningsspennet mange ganger hvert eneste år fordi dette er midt i trekk-korridoren mellom raste og hekkeområdet. Hvert eneste dverggåspar flyr denne strekningen tilnærmet daglig under eggleggingen etter som de benytter Valdakmyra som beiteområde i denne perioden, mens selve reiret ligger inne på Finnmarksvidda sørvest for Stabbursdalen.

Bestandssituasjonen er så kritisk at det er helt uakseptabelt å tilføre nye trusselfaktorer. Alle ledningsalternativene som går via Lakselv som er skissert i søknaden vil (hvis disse blir anlagt som luftspenn) avskjære fluktkorridoren som hele den fennoskandiske dverggåsbestanden bruker mellom kjerne-hekkeområdet og vår- og høst-rasteplassen ved Valdakmyra ved Stabbursneset i Porsanger. Norsk Ornitologisk Forenings dverggåsprosjekt overvåker bestanden av dverggås årlig ved Stabbursnes før og etter hekking og i kjerne-hekkeområdet som ligger på fjellet i Alta kommune.

Vi viser til Miljødirektoratet sin nasjonale handlingsplan for dverggås og siterer:

”Hekkelokaliteter, rasteplasser og andre områder som kan ha viktige funksjoner for dverggjess må sikres mot omdisponering eller fragmentering. Eksempler på tiltak som kan være problematiske er hyttebygging, veibygging eller andre tekniske inngrep slik som for eksempel kraftledninger. Eksisterende tekniske inngrep i

aktuelle områder kartlegges og det utarbeides en plan for fjerning eller modifisering av tiltak ut fra antatt effekt på dverggjess. Utvikling av plan skjer i samråd med aktuelle myndigheter”

I det faglige bakgrunnsdokumentet for den nasjonale handlingsplanen fastslås det at andefugler er kjent for å være spesielt utsatt for kollisjoner mot kraftlinjer. Å legge 420 kV-ledningen i en trasé som utsetter dverggjessene for kollisjonsrisiko vil utgjøre en sterk trussel for den fennoskandiske dverggåsbestanden. NOFs dverggåsprosjekt har årlig i 30 år gjennomført detaljstudier av bestandens atferd i det aktuelle området, og vurderer en 420 kV-ledning i dette området som en stor trussel mot bestanden.

Etter vår mening er sjøkabelalternativene ikke utredet som et reelle alternativ i vedlegg 4a Fagrapport KU på naturmangfold. Sitat fra sammendraget:

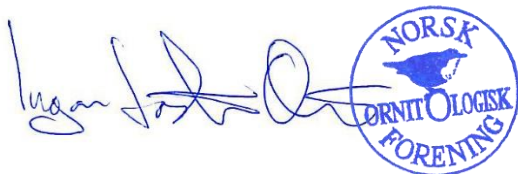
"Sjøkabelalternativene er utredet på bakgrunn av eksisterende informasjon, og datagrunnlaget er vurdert som så mangelfullt at det ikke er faglig forsvarlig å rangere de ulike alternativene innad eller opp mot en løsning med en ny 420 kV kraftledning på hele strekningen (Adamselv – Lakselv – Skaidi). Det er foreslått en rekke avbøtende tiltak for å redusere de negative konsekvensene av tiltaket for naturmangfoldet i influensområdet (se kapittel 8). Det klart viktigste tiltaket for å minimere konsekvensene for naturmangfoldet er riktig valg av utbyggingsalternativ forbi Stabbursdalen/Stabbursnes. Kabling av alle kraftledningene i dette området vil være et positivt tiltak for dverggås og andre sårbare arter som trekker opp gjennom Stabbursdalen. Dette er imidlertid et svært kostnadskrevenende tiltak, som også innebærer store terrenginngrep, og merking av linene på strekningen mellom Kunsajávri og Ikkaldas med fugleavvisere («bird flight diverters») vil kunne være et rimelig og godt alternativ til kabling.

Erfaringene har vist at slik merking vil kunne redusere risikoen for kollisjoner med opp mot 80% (APLIC 2012). I tillegg vil merking av både nye og eksisterende ledninger med fugleavvisere være et positivt tiltak der kraftledningene krysser Lakselva og Børselva. Videre vil begrensninger på terrengtransport i sårbare områder (myr/våtmarksområder) kunne redusere konsekvensen for viktige naturtyper og rødlistede plantearter en god del."

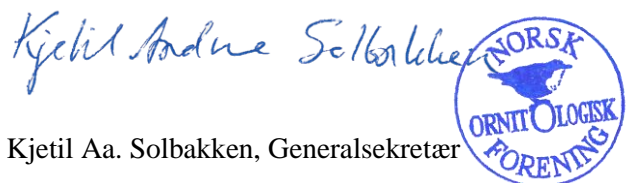
Norsk Ornitologisk Forening er klar på at eventuelle luftspenn i samtlige av de skisserte traséalternativene mellom Lakselv og Igeldas er helt uforenlig med å ivareta hensynet til dverggåsa, og de vil alle helt være i strid med Miljødirektoratets handlingsplan for arten. Vi imøtegår sterkt konklusjonen i konsekvensutredningen på naturmangfold etter som vi anser at avbøtende tiltak, som merking av linjer og lignende, er langt fra å være tilstrekkelig for å eliminere den slik kraftledning vil utgjøre for de kritisk truede dverggjessene. Det må derfor enten velges jordkabling på det strekket som kommer i konflikt med dverggåsas faste fluktruter eller velges andre traséalternativer, som for eksempel et av alternativene med kryssing av Porsangerfjorden med sjøkabel lenger nord.

Den eksisterende linjetraséen forbi Stabbursneset bør i henhold til handlingsplanen uansett fjernes, eller alternativt legges i kabel der hvor dverggjessene hyppigst krysser linjetraséen på vei mellom raste og hekkeområdene. Dette bør i henhold til handlingsplanen følges opp av forvaltningsmyndighetene som er ansvarlig for å iverksette handlingsplanen (Miljødirektoratet).

MVH



Ingar Jostein Øien, Fagsjef



Kjetil Aa. Solbakken, Generalsekretær

Kopi:
Miljødirektoratet